1843. No. 87.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 31 October.

LONDEN, 25 Oct. H. M. en prins *Albert* vertrokken heden naar Cambridge, waar door de Universiteit toebereidselen ter hunner ontvangst gemaakt waren (Koningin *Elisabeth* bezocht het laatst Cambridge); zij werden toen door de leden der Universiteit op onderscheidene Latijnsche redevoeringen vergast, hoorde eenige uren achtereen met groot genoegen de proeven aan van de bekwaamheid der studenten in de wijsbegeerte, Scholastieke godgeleerdheid, burgerlijk regt enz. en hield zelve eene vrij lange Latijnsche redevoering. Aan prins *Albert* zal bij dit bezoek de graad van doctor in de regten door de Universiteit geschonken worden. — Te Tamworth is een pachters-club opgerigt, waar de landlieden over hunne werkzaamheden spreken, goede boeken raden enz.; de eerste minister *Peel* heeft bij de oprigting eene rede gehouden, vooral over de nood- [illegible] landbouwers; dergelijke vereenigingen zouden, zeide hij, de oppervlakte des lands verdubbelen, daar dezelfde plek gronds, die nu één graanhalm voortbrengt, door gepaste behandeling twee kan voortbrengen; ook zouden daardoor de landheeren meer met de pachters in aanraking komen; de landheeren moesten zich in hun jagtvermaak beperken en den arbeid der landlieden ontzien. — Volgens berigt van den 23, kwamen in Ierland steeds nieuwe troepen aan. De raad van Dublin heeft op voorstel van *O'Connell* een besluit genomen, waarbij de Iersche regering gegispt wordt, dat zij 't verbod der volksvergadering te Clontarf zoo laat aan 't gemeente-bestuur heeft doen toekomen, dat deze de burgers niet tijdig kon waarschuwen, om niet naar die vergadering te gaan. In de regterlijke vervolging van *O'Connell* en zijne vrienden is een gewigtige misslag begaan; die geheele vervolging berust op de beëedigde verklaringen van een gouvernements-snelschrijver *Hughes*, die onlangs naar Ierland gezonden is, om de repeal-vergaderingen bij te wonen; *Hughes* heeft verklaard, dat de dagbladschrijver *Barrett* twee vergaderingen bijgewoond heeft, waar oproerige taal is gesproken; dit is echter eene dwaling: *Barrett* kan bewijzen, dat hij, toen die vergaderingen gehouden werden, elders was, en heeft *Hughes* een proces wegens meineed aangedaan. — De meer verlichte Ieren [illegible] geheel of deels zich onttrekken [illegible] van 't Britsch Parlement. De Iersche regering heeft besloten bij proclamatie [illegible]. Nog eenige Iersche wapens [illegible] in werking [illegible]. Hevige stormen hebben langs onze kusten tallooze rampen veroorzaakt; de havens aan de noord- en oostzijde hebben 't meest geleden; alleen op dat deel der kust zijn, zegt men, meer dan 40 kustvaarders vergaan [illegible] zeelieden omgekomen [illegible] in dezen verschrikkelijken nacht van maandag op dingsdag, zonder dat iemand hulp kon aanbrengen. Ook verscheiden groote schepen zijn geheel of deels verbrijzeld.

PARIJS, 25 Oct. Sarragossa, Barcelona en eenige kleine Spaansche [illegible] der generaals van 't Madridsch bestuur pogen, dezelve vruchteloos tot gehoorzaamheid te dwingen. De lange worsteling is door vele bloedige tooneelen gekenmerkt. Vooral van Barcelona hangen reizigers een treurig tafereel op. Die vroeger zoo welvarende en levendige stad gelijkt thans eene woestenij; 5 zesden der inwoners hebben haar verlaten; bijna alle winkels zijn gesloten, nagenoeg alle fabrijken hebben den arbeid gestaakt. Om hunne magt te versterken, hebben de insurgenten de deuren der gevangenissen opengezet. Wie niet tot hunne partij behoort, durft zich niet openbaar vertoonen, althans niet in een eenigzins fatsoenlijk gewaad. Zij dreigen de stad aan vier hoeken in brand te steken, als zij het niet langer kunnen volhouden, wel overtuigd, dat geene genade voor hen te hopen is. De pogingen van den Franschen consul *de Lesseps*, om de ellende der welgezinde ingezetenen te lenigen en hun aan boord der schepen zijner natie huisvesting en voedsel te verschaffen, zijn boven allen lof verheven.

'S HAGE, 27 Oct. In den afgeloopen zomer is met ijver gearbeid aan de inrigting van 't stoomgemaal, dat bij Sparendam wordt gesteld, om gedurende en na 't droogmaken van 't Haarl. meer, bij hoogen waterstand en ongunstige winden, 't overtollige

water in Rijnlands boezem optemalen en in het Y uittestorten; het zal bestaan uit 10 schepraden, elk ruim 2½ ned. el breed, 5 ter weerzijden, die door stoom zullen worden bewogen, met gekoppelde assen, om de werking naar de behoefte te regelen. 't Gebouw is bijna voltooid. De stoomketels zijn reeds gelegd, gelijk ook de liggende stoomcilinder. Aan de dijken van den bovenboezem wordt gearbeid; voor Julij 1844 hoopt men eene proefmaling te zullen kunnen doen. Aan 't waterwerktuig de Leeghwater bij Sassenheim, is ijverigst gewerkt; in 1844 hoopt men de ringdijken rondom de uittemalen plas te kunnen sluiten. — Den 25 waren te Deventer van 't melkvee op de stadsweide, 172 gestorven aan de longziekte; de nog overige gezonde beesten zijn uit die weide gedreven en blijven onder toezigt der policie op afzonderlijke stallen. Ook op de andere weide, waar 't zoogenoemd groot vee loopt, zijn een paar aangetast, maar de besmetting schijnt daar niet sterk voort te gaan, daar een groot aantal dier beesten reeds zijn geslagt en alle gezond bevonden; de beesten op deze weide zijn kenbaar gemaakt door een op de regter achterschoft gebrande A en mogen niet op beestenmarkten toegelaten worden. — Op de paardemarkt gister te Arnhem gehouden, waren vele paarden, vooral veulens, die meest door vreemde kooplieden daar werden gekocht: ook werkpaarden waren geldig en zijn veel verkocht; de opkoopers hebben den prijs der paarden doen stijgen. ZM. heeft bepaald, dat de toelagen aan Hds adjudanten [illegible] met 1 Jan. ek. met de helft zullen worden verminderd. Men verzekert, dat de toelage, die boven 't gewone tractement door de hoofdofficieren en kapiteins in 's Hage garnizoen houdende wordt genoten, met 1 Jan. ek. zal ophouden, terwijl de toelage der 1e luitenants met de helft en die der 2e luitenants met een vierde zal worden verminderd. — Eergister is 't doodvonnis aan ee. Wenis hier uitgevoerd. Zijn verzoek om gratie afgewezen zijnde, bereidde hij zich ter dood; reeds sedert maanden had hij 't onderrigt der predikanten *Timmers Verhoeven* en *Huydekoper* genoten. Kalm nam hij zijne uiterste beschikkingen en nam schriftelijk afscheid van zijne betrekkingen; hij betoonde innig berouw over zijne misdaad. Onder zijne laatste brieven is een aan zijn eenig kind; hij beveelt zijn kind dringend den bijbel aan; aan zijne onbekendheid met dit boek, waarin hij in de laatste dagen heil en troost vond, schrijft hij zijn val toe. Ds *Verhoeven* en *Huydecoper* gingen reeds vroeg naar den kerker, om hem in de laatste uren bijtestaan; te 11½ ure hield ds *Verhoeven* in eene der zalen van 't huis van arrest eene treffende toespraak en een gebed, waarin Gods barmhartigheid voor den boetvaardigen misdadiger werd afgesmeekt. Toen ging W. S. te voet naar de strafplaats, vergezeld door de beide leeraars; voortdurend biddende ging hij zijn laatsten gang en gelaten onderwierp hij zich aan zijn lot; eenige oogenblikken na 12 ure was hij niet meer. Ondanks 't zeer slechte weder, was er eene ontelbare menigte toeschouwers, waaronder vele vrouwen en onder deze niet weinige, die naar de kleeding te oordeelen, niet tot de minbeschaafde klasse behoorden. — Weldra zal een nieuw post-tractaat tusschen Engeland en Nederland gesloten worden. — ZM. heeft aan de societeit tot verbetering van 't Nederl. paardenras, *f* 1200 toegezegd voor een bij de voorgenomen wedloopen door inlandsche paarden te winnen prijs. — Volgens 't Journal de Bruxelles zijn 4 jl. te Antwerpen aangekomen 28 landverhuizers, komende van Walcheren en gaande naar New-York; zij verzekerden, dat een 100tal landgenooten hun in 't volgend voorjaar volgen zou. — De aangekondigde verkooping der gewassen van den Hortus Medicus te Franeker heeft geen voortgang gehad wegens gebrek aan koopers. 't Voorstel, om dien plantentuin naar Leeuwarden overtebrengen en met den stads- of prinsentuin aldaar te verbinden, zal nu welligt door de Regering op nieuw in overweging genomen worden.

Daar te Ragusa 18 dagen achtereen aardbevingen waren gevoeld en de wankelende staat der huizen bezorgdheid wekte, is de stad door de voornaamste familien verlaten; die om zaken in de stad moesten zijn, verlieten haar 's nachts, zoodat er dan alleen patrouiljes, om de orde en eigendommen te bewaren, gezien werden; men begon echter de meest beschadigde huizen te herstellen en door ijzeren banden te bevestigen.

Den 28. Heden is aan ZM. 't volgend antwoordadres der Stat. Gen. aangeboden: »Sire! Met belangstelling hebben de Vertegenwoordigers van 't Nederl. Volk van UM. vernomen, dat de vriendschappelijke betrekkingen van Nederland met de andere mogendheden geene verandering hebben ondergaan. Zij hopen, dat de pogingen, welke voortdurend door UM. zullen worden aangewend, om die gevoelens van vriendschap en welwillendheid aantekweeken en tot heil des Vaderlands dienstbaar te doen zijn, met den gewenschten uitslag zullen bekroond worden. Na de moeijelijkheden, waardoor 't werk der gemengde Nedl. en Belg. commissiën schijnt belemmerd en vertraagd te zijn, verheugen wij ons met UM., dat derzelver taak voleindigd en de regeling der aangelegenheden tusschen beide Staten dientengevolge voltooid is. Wij zullen gaarne medewerken tot vaststelling der uitgaven, vereischt om de Nederl. zeemagt, in verband met de behoeften en 't belang van onzen handel en koloniën, bij die van andere natiën niet achterlijk te doen zijn. Wij hopen, dat gemeen overleg tusschen UM. en de Stat. Gen. aan de Reg. de gelegenheid zal geven, om, bij doelmatige bezuinigingen, hare ijverige pogingen tot verbetering van de active zeemagt te blijven aanwenden. De Nederl. landmagt zal, ook bij de inkrimpingen, welke door den drang der omstandigheden geboden zijn, bij eene gewijzigde inrigting en door voortdurende aankweeking van den

goeden geest onder 't krijgsvolk, zoo wij hopen, in staat zijn, om aan hare gewigtige roeping te beantwoorden. Ook in 't aangekondigde voornemen, om de verdedigingsmiddelen van 't Rijk, naar gelang der beschikbare gelden, in een beteren staat te brengen, erkennen wij een blijk van UrMs bezorgdheid voor de veiligheid van den Staat. Wij hebben met genoegen vernomen, dat de voorbereiding eener wet omtrent de schutterijen reeds aanmerkelijk gevorderd is, en mogen vertrouwen, dat ook de herziening der wet op de Nat. Militie niet uit 't oog zal worden verloren. Wij betreuren, dat de lage prijzen der koloniale voortbrengselen, welke op den geldelijken toestand van 't moederland zoo nadeelig hebben gewerkt, mede niet buiten invloed zijn gebleven op de welvaart onzer Overzeesche bezittingen. Indien het aldaar reeds geschokte crediet-stelsel op nieuw moet hebben geleden, achten wij het wenschelijk, dat de Reg. er in slagen moge, om door gepaste maatregelen daaraan tegemoet te komen. Wij verheugen ons, van UM. de verzekering te ontvangen, dat het binnenl. bestuur regelmatig en met orde blijft werken. Daarin is een waarborg gelegen, dat de ingezetenen, onder de behoorlijke uitvoering der wetten en bij eene goede en deugdelijke inrigting van 't politie-wezen, eene gewenschte rust en veiligheid op den geliefden vaderlandschen grond zullen blijven genieten. Hartelijk wenschen wij, dat de verachtering, welke reeds sedert een geruimen tijd in den bloei van sommige takken van handel en nijverheid is ondervonden, thans haar keerpunt bereikt zal hebben, en dat het alzoo UM. voorbehouden moge zijn, om, even als thans, ten aanzien van den landbouw, in een volgend jaar ook deswege bevredigende en voor Hds gevoel meer streelende berigten aan de Vertegenwoordiging te kunnen mededeelen. Met dien bloei intusschen staat mede in naauw verband 't invoeren van een deugdelijk en vrijgevig stelsel van regten nopens den in-, uit- en doorvoer; en wij mogen ons derhalve vleijen, dat dit aangelegen onderwerp niet langer verschoven zal worden, dan in 't belang der zaak zelve en tot 't verkrijgen der vereischte inlichtingen dienaangaande, volstrekt noodig zal worden bevonden. Wij mogen vertrouwen, dat bij die gelegenheid dan ook tevens aan den zoo vaak geuiten wensch zal worden voldaan, om, met betrekking tot de heffing der in- en uitgaande regten, te voorzien in de belangen onzer W.-Ind. bezittingen, welke belangen in 't algemeen op nieuw met nadruk aan UrMs zorgen worden aanbevolen. In al wat 't onderwijs, de kunsten en wetenschappen betreft, steeds een levendig belang stellende, hebben wij met blijdschap vernomen, dat daaromtrent 't gunstigst getuigenis kan worden afgelegd. 't Openbaar onderwijs staat in een te naauw verband met 't volksgeluk, om niet een aanhoudend voorwerp van de zorgen der Reg. uit te maken. Indien de inrigting van 't zelve verandering behoeft, zullen wij ons gelukkig rekenen, daartoe met UM. mede te werken. De voorspoedige voortzetting der werken tot droogmaking van 't Haarl. meer, doet ons reeds 't oog slaan op 't tijdstip der voltooijing van een arbeid, die Nederland gewis tot eere zal verstrekken, en waarvan in de gevolgen duurzame voordeelen, van onderscheiden aard, verwacht mogen worden. Wij koesteren den wensch, dat de nieuwe wettelijke bepalingen op 't armwezen, welke een punt van naauwgezette overweging bij de Reg. uitmaken, zullen kunnen leiden, om een beter en voor den Nederl. landaard meer geëigend stelsel van armbedeeling tot stand te brengen. Wij vertrouwen, dat de voorbereiding der wets-ontwerpen omtrent de uitoefening van 't stemregt in de steden en ten platten lande en de bevoegdheid om deel te nemen aan de prov. en plaatselijke Besturen, thans genoegzaam gevorderd zal wezen, om te mogen verwachten, dat eerlang de regeling dier gewigtige aangelegenheden aan onze beraadslagingen zal worden onderworpen. Wij wenschen dit mede omtrent de toegezegde bepalingen nopens de uitoefening der onderscheidene takken van geneeskunde. Aan de voltooijing van 't tarief van geregtskosten in burgerlijke zaken, zoo mede aan 't daarstellen van wijzigingen in 't 1e boek van 't Wetb. van Strafr., zullen wij gaarne onze zorgen wijden, ten einde eerlang de geheele Nederl. straf-wetgeving worde tot stand gebragt. Met de vaststelling van de nog niet aangenomene hoofdstukken der 2jarige staatsbegrooting, waaromtrent wij de [illegible], zal weder voor 't aanstaande 2jarig tijdvak de geregelde gang van zaken verzekerd en daardoor 't crediet van den staat bevestigd worden. Dit doel zal echter niet bereikt kunnen worden, zonder dat tevens de middelen worden aangewezen, om 't verbroken finantieël evenwigt te herstellen en om met stipte naauwgezetheid onze verbintenissen en verpligtingen na te komen. Wij zijn daarom bereid, om met UM. mede te werken, om de buitengewone offers, die gevorderd mogten worden, naar doeltreffende beginselen te verdeelen. Wij zullen daartoe met te meer gerustheid kunnen besluiten, omdat wij moeten vertrouwen, dat op den zoo gewenschten weg van vereenvoudiging en bezuiniging, aanhoudend zal worden voortgegaan, en alzoo geene pogingen zullen worden nagelaten, om die lasten te verminderen. UrMs. bereidwilligheid, om met den prins van Oranje te deelen in alle buitengewone lasten, welke op Hds. onderdanen mogten gelegd worden, zal voorzeker tot een bemoedigend voorbeeld strekken en, als een treffend blijk van liefde voor 't Nederl. volk, door 't zelve op hoogen prijs worden gesteld.

»Overtuigd, dat orde, eenvoudigheid en openbaarheid noodzakelijke vereischten zijn om tot meer gunstige finantieële omstandigheden te geraken, hebben

wij met bijzonder genoegen van UM. de verzekering bekomen, dat UHd. zijne ernstige zorgen blijft toewijden aan de geheele regeling der Rijks geldmiddelen. In verband met die verzekering, mogen wij dan ook verlangen van UM., tegemoetzien de toegezegde voorstellen, tot vereeniging en opruiming, zooveel mogelijk, der bijzondere rijksfondsen, en tot regeling van den achterstand en daarmede in betrekking staande onderwerpen.

„Het zal der Reg., bij de opvolging van vaste en milde beginselen, bij overeenstemming van bedoelingen en inzigten in alle takken van bestuur, nimmer ontbreken aan krachtdadige ondersteuning van de zijde der vertegenwoordigers, om hare welberaden pogingen tot bevordering van 't welzijn des vaderlands tot stand te zien komen. Onder stipte naleving onzer bestaande grondwettelijke instellingen, verwachten wij met vertrouwen, dat de Reg. 't geschikte tijdstip tot derzelver herziening en verbetering niet zal laten voorbijgaan. Steunende op UMs. ernstige begeerte, om 't geluk van een getrouw volk met alle krachten te bevorderen, mogen wij, onder eerbiedig opzien tot den Allerhoogste en met bedachtzame aanwending der nog altijd belangrijke hulpbronnen, welke Nederland bezit, eene meer gunstige toekomst met vertrouwen verbeiden.”

Zwol. De Overijsselsche Vereeniging tot bevordering van provinciale welvaart, heeft 't plan ontworpen eener naamlooze maatschappij tot verbetering van den handelsweg over 't Zwolsche diep, door middel van landaanwinning; de Raad dezer stad heeft voor honderd aandeelen van ƒ 500 ingeschreven.

Assen. Blijkens de Staats-courant liggen in de bureaux der HH. Gouverneurs ter lezing de voorwaarden, waarnaar op 8 Nov. e.k. van wege het Dep. van Marine zal worden aanbesteed de levering van 5,200 kannen jenever.

Aan **MAARTEN KOEHOORN.**

Lang dacht het ons beter niet te antwoorden op den onbeleefden uitval, door U tegen ons gedaan, in een der laatste nrs van dit blad. Want een paar uitdrukkingen (*) in uw geschrijf deden ons vermoeden, dat gij eigenlijk tot die volksklasse behoort, welke 't verouderde vuistregt nog in eere en praetijk houdt. Wij rekenden 't derhalve beneden ons, met U in schermutseling te komen. Om evenwel uw mager triumfgekraai over ons stilzwijgen, als blijk van neerlaag, af te snijden, verledigen wij ons een paar oogenblikken tot een kort repliek. Wat ABC. schreef over 't Koevorder sted. reglement, ligt buiten ons bestek. Genoemde schrijver zal zichzelven, dunkt ons, wel kunnen verdedigen; ons moeijen geene anderen zaken.

Aan regtkundiger oordeel dan 't uwe, laten wij 't over te beslissen, of wij ons, op bl. 108 van ons werk, ten aanzien van uw persoon, aan 't wanbedrijf van kwaadspreken hebben schuldig gemaakt. 't Zou u zwaar vallen, *Maarten*, die aantijging te verantwoorden. Om dit blijk uwer botheid geraken wij bijkans in verzoeking tot een medelijdend schouderophalen, als de beste munt, waarmee wij uw knikenachtig vergrijp kunnen betalen. Inderdaad, wanneer men u op 't hand om niets anders zoo spotachtig aankijkt, dan omdat gij eene koe aan 't garnisoen hebt verkwanseld, is uw kruis nog al dragelijk.

Geloof ons, *Maarten*, de waarheid is ons te heilig, om ons vis-à-vis uw onbeduidend persoon tegen haar te bezondigen. Wij tarten u uit ons werk aantewijzen, in welk opzigt wij moedwillig hare regten hebben verkort.

Welligt vinden wij bij onzen verderen togt door Drenthe aanleiding, om een type te leveren van Drenthsche grofheid. Wees verzekerd, dat wij uwer dan zullen gedenken. Gij hadt het, zoo wij u die attentie waardig keuren, aan uzelven te wijten, indien wij u dan pillen toedienden, nog harder om te slikken dan deze.

Uw nieuwsgierige vraag naar onze personen, den Redacteur dezer Courant toegevoegd, zal wel door diens bescheidenheid behoorlijk zijn beantwoord. Wij van onze zijde zullen, in weêrwil van uwe voorliefde tot het vuistregt, op onze hoede zijn tegen de persoonlijke kennismaking met u. Blaauwe oogen zijn niet van onze gading.

Proficiat, *Maarten!* Weid uwe ossen in vrede en leer van hen wijsheid. De dichter (!) *Suetonius* en professor *Siegenbeek's* collegies brengen u 't hoofd maar op hol.

Emmen, *October* 1843. De drie Podagristen.

(*) »Ik grijp deze gelegenheid aan, om hen eens op de vingers te tikken, in afwachting, *dat ik hen in persoon eens onder handen kan nemen.*” Neemt gij, bij geval, ook 't *gepatenteerde* ambt van *dievenleider* waar?

*** De Commissie van Landbouw in de provincie Drenthe maakt bekend, dat zij hare gewone najaarsvergadering zal houden te *Assen*, op maandag den 6 November e.k. *De Commissie van Landbouw voorn.*,

H. Tonckens, *Secretaris.*

*** Voor de winter-bijschool te Stuifzand c.a., gemeente Ruinen, alwaar thans tegen genot van ƒ 100 en eene subsidie van ƒ 25 in het jaar, benevens den vrijen kost, onderwijs wordt gegeven, heeft men met den 1 November aanstaande behoefte aan eenen onderwijzer van rang. Candidaten, genegen om dien post te vervullen, worden uitgenoodigd, zich met vrachtvrije brieven aantemelden bij den waarn. Burgemeester dier gemeente, voor den 6 November e.k.; zullende de dag tot het ondergaan van een vergelijkend onderzoek, den sollicitanten, nader kenbaar worden gemaakt.

*** De **PERSOON**, welke, op donderdag middag den 19 October, de Stad ***GRONINGEN*** heeft verlaten, wordt verzocht, om onverwijld tot zijne vrouw en drie kinderen, welke zich over zijn verdwijnen in de grootste ongerustheid bevinden, terug te keeren, of althans in zijn eigen belang en dat zijner betrekkingen, de plaats van zijn verblijf bekend te maken.

Meppel, 26 *Oct.* Rogge, het ned. mud ƒ 5-20; Boekweit, het ned. mud ƒ 5-15; Boter, ondersch. ned. pond ƒ 0-95; Vatboter $\frac{1}{8}$ ƒ 11.50.

Amsterdam, 28 *Oct.* Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $54\frac{1}{16}$ a $\frac{1}{8}$; dito 3 pct. $100\frac{3}{16}$; Am.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pc. $95\frac{1}{8}$ a $\frac{1}{4}$; Handelm. . . . .

Te *Assen*, bij I. van Gorcum & Comp., Provinciale Drukkers.